

Via cultuurschok tot zingeving?

Over internationale samenwerking in het hoger onderwijs wordt veel gepubliceerd. Historicus Han van der Horst bespreekt maandelijks een nieuw boek. Deze keer From Culture Shock to Personal Transformation, door Catherine Ann Lombard.

Iedere bereisde academicus weet het: na de eerste euforische weken op de verre bestemming volgt onvermijdelijk de cultuurschok. Alles zit tegen en je voelt je een kat in een vreemd pakhuis. Is het mogelijk deze klap te verzachten of te ontwijken? Stapels publicaties analyseren het verschijnsel. Bij de opvang van buitenlandse studenten is daarvan dankbaar gebruikgemaakt. Zij worden tegenwoordig behoorlijk geïnformeerd over de cultuur aan hun gastuniversiteit en voorbereid op de

cultuurschok, zodat ze die tijdig herkennen en weten dat de onaangename gevoelens van voorbijgaande aard zijn. Een kwestie van uitzitten.

Volgens Catherine Lombard is dat niet genoeg. Zij is een Amerikaans psychologe, schrijfster en vertaalster die al heel lang met buitenlandse studenten aan de Universiteit Twente werkt. Volgens haar kan de cultuurschok leiden tot verdieping en geestelijke groei. Hoe, dat schrijft zij in de publicatie *From Culture Shock to Personal Transformation. Studying Abroad and the Search for Meaning*.

Afstand nemen

Lombard is aanhanger van de psychosynthese, een loot aan de stam van Freud en Jung, opgekweekt door de Italiaan Roberto Assagioli. Deze postuleert boven het 'ik' van de persoon nog een hoger 'zelf', dat de zetel is van zingeving, mystiek, spiritualiteit en godsbesef. Ook de liefde vindt daar zijn oorsprong. Volgens de psychosynthese is de menselijke wil een soort energie die een synthese tot stand brengt tussen het ik en het hogere zelf. Zo ontstaan geestelijke groei en zingeving.

In haar publicatie laat Lombard zien hoe buitenlandse studenten en onderzoekers dit proces bij zichzelf op gang kunnen brengen. Zij brengt het begrip 'superpersoonlijkheid' ter sprake. Dat zijn de deelpersoonlijkheden die mensen ontwikkelen voor verschillende situaties: je bent op het werk bijvoorbeeld een efficiënte collega en thuis een luisterende moeder. In een vreemde omgeving functioneren die deelpersoonlijkheden niet meer optimaal. Volgens Lombard is dat een goede aanleiding om afstand te nemen en alle stukjes van je persoonlijkheid in gezamenlijk verband te bestuderen – met 'inzet' van het hogere zelf. Wie van glasheldere concepten en eenduidigheid houdt, zal moeite hebben Lombard op haar speurtocht te volgen. Haar geestelijke wereld wordt gekarakteriseerd door meerduidigheid, vloeiende grenzen en schuivende verbanden. Lombard ziet wetenschappelijke analyse en mystieke beschouwing niet als tegenstellingen. Dat kan even wennen zijn. Het is net als bij zingeving zelf: je moet er open voor staan. Dat geldt ook voor deze publicatie die de gemiddelde academicus op vermoedelijk zelden tot nooit betreden paden brengt.

HAN VAN DER HORST

Catherine Ann Lombard, From Culture Shock to Personal Transformation. Studying Abroad and the Search for Meaning. Gronau, 2012. Prijs: 14,34 euro, plus druk- en verzendkosten. Het boek is een printing on demand-publicatie. Bestellen via www.lulu.com.